

## بررسی مفهوم سازه در معماری با نظری بر تحلیل گنبدهای مساجد دوره صفویه

(نمونه موردی: مسجد امام، مسجد شیخ لطف الله، مسجد علی)

تورج جلیلی ۱، پژمان جهانپانی پور ۲، عارف جهان نژاد ۳

۱-دکتری تخصصی معماری مدرس دانشگاه آزاد ماهشهر Tooraj.jalili@gmail.com

۲-دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد ماهشهر pejman13722@gmail.com

۳-دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد ماهشهر arefjahannejad@gmail.com

### چکیده

یکی از مهم ترین بخشهای بنادر معماری سنتی ایران، بخش پوشش ها به ویژه گنبدها و طاق ها هست. در دوره اسلامی ساخت طاق گنبد در ایران بسیار پیشرفت کرده انواع گنبدها را می توان در معماری اسلامی ایران دید. در هر دوره تاریخی ساخت گنبد ویژگی های خاص خودش را دارا دارد یکی از این دوره های شکوهمند معماری ایران در حکومت صفویان است. فن گنبد سازی در دوره صفویه تکمیل شد البته ساختن گنبد پیش از اسلام هم معمول بوده و ایرانیان بر فراز آتشکده ها سقف های مدور شکل می ساختند. در معماری رومی نیز گنبد وجود داشت، ولی فرق آن با گنبدهای معماری ایران این بود که رومی ها گنبد را بر روی پایه هایی که بر محیط دایره قرار داشت بنا می کردند در صورتی که ایرانیان توانستند گنبد را روی پایه چهار گوش بسازند و از فن مقرنس کاری استفاده کنند. در دوره صفویه مساجد بسیاری ساخته شده که مهم ترین آنها مسجد امام، مسجد شیخ لطف الله، مسجد علی بوده است که در این مقاله به بررسی تحلیل گنبدهای این مساجد در دوره صفویه می پردازیم. روش تحقیق در این مقاله توصیفی روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای هست.

### کلیدواژه ها:

گنبد، صفویه، مساجد، معماری، اجزای گنبد

### ۱-مقدمه: